Publicat pe (https://www.bnm.md)

25.01.2017

Situația financiară a sectorului bancar în anul 2016

Pe parcursul anului 2016, Banca Națională, pentru asigurarea unei structuri de proprietate transparente, a efectuat evaluări ale calității acționariatului în bănci și a aplicat unele măsuri de remediere asupra băncilor mari. Astfel, activele au înregistrat o creștere, băncile devenind mai rezistente, fiind capitalizate și cu un nivel înalt de lichiditate, fapt ce oferă băncilor posibilitatea de a finanța mai activ economia țării. Totodată, sectorul bancar s-a confruntat cu unele probleme legate de nivelul înalt al creditelor neperformante, menținându–se tendința de diminuare a activității de creditare. În acest sens, băncile continuă să-și fortifice cadrul privind guvernanța corporativă și gestiunea riscurilor la care se supun acestea.

La 31.12.2016, în Republica Moldova funcţionau 11 bănci licenţiate de Banca Naţională a Moldovei (BNM), inclusiv 4 sucursale ale băncilor şi grupurilor financiare străine.

Acțiunile Băncii Naționale a Moldovei privind băncile aflate sub supraveghere intensivă (specială)

Urmare a constatării unor indici ce țin de structura netransparentă a acționarilor și angajarea în operațiuni de creditare cu risc sporit, Banca Națională a Moldovei, în conformitate cu prevederile Legii instituțiilor financiare, a instituit la 11.06.2015 procedura de supraveghere specială asupra 3 bănci (BC „MOLDOVA - AGROINDBANK" S.A., BC „Moldindconbank" S.A. și B.C. „VICTORIABANK" S.A., ce dețin în total 64.2 la sută din activele sectorului bancar). În legătură cu modificările în legislație, supravegherea specială a fost substituită cu supravegherea intensivă până la soluționarea problemelor existente în aceste bănci. Pentru fiecare din băncile menționate, Banca Națională a creat grupuri de monitorizarea care analizează situația financiară, tranzacțiile, agenda organelor de conducere, participă la ședințele acestora, și în caz de necesitate BNM emite recomandări referitor la activitatea acestor bănci.

BNM a prescris băncilor vizate efectuarea unui studiu de diagnostic de către o companie de audit specializată în acest sens. Urmare rezultatelor studiilor de diagnostic, Banca Naţională a Moldovei a adoptat decizii privind prescrierea întocmirii Planurilor de acțiuni de remediere BC „MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. și B.C. „VICTORIABANK" S.A., cerând înlăturarea tuturor neajunsurilor identificate în aceste studii.

În luna august 2016, cele două bănci nominalizate au prezentat Băncii Naționale Planurile de acțiuni de remediere, care au fost examinate și avizate pozitiv de BNM. În acest scop, băncile au întreprins un șir de măsuri în vederea îmbunătățirii domeniilor de bază ale activității, și anume: monitorizarea acționarilor și a persoanelor afiliate băncii, guvernanța corporativă, activitatea de creditare, managementul riscurilor, domeniul prevenirii spălării banilor, domeniul IT și altele. Băncile raportează lunar la BNM cu privire la realizarea planurilor de acțiuni de remediere. Banca Națională la rândul său monitorizează intensiv aceste planuri, periodic notificând băncile licențiate asupra unor recomandări emise în scopul îmbunătățiri acestora.

De asemenea, în vederea asigurării transparenței acționarilor, Banca Națională monitorizează permanent

respectarea de către acționari a exigențelor de calitate prevăzute de legislația Republicii Moldova.

Astfel, în martie 2016, Banca Națională a Moldovei a constatat că un grup de acționari ai BC „MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. au acționat concertat și au achiziționat o cotă substanțială în capitalul social al băncii în mărime de 39.58 la sută, fără a dispune de permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale. Respectiv, în conformitate cu prevederile art.15, alin. (2) din Legea instituțiilor financiare, Banca Națională a suspendat drepturile aferente acțiunilor deținute de către acționarii menționați, informându-i despre incidența prevederilor legii vizate, precum și despre obligația de a înstrăina, în termen de 3 luni de la data constatării acțiunii concertate, acțiunile achiziționate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare. Ca rezultat, termenul de 3 luni a expirat, iar acționarii nu au înstrăinat acțiunile. Conform prevederilor legii menționate, organul executiv al BC „MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. a anulat acțiunile respective și a emis altele noi, pachet unic de acțiuni, care sunt expuse la vânzare la Bursa de Valori a Moldovei până la 26.12.2016. Având în vedere necesitatea restabilirii guvernanței corporative și atragerii unui investitor de calitate, Comisia Națională a Pieței Financiare prin hotărârea din 16.12.2016, a extins termenul maxim în care banca poate să își expună la vânzare acțiunile nou emise de BC „MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A., pînă în iunie 2017.

Prin decizia din 20 octombrie 2016, BNM a constatat că un grup de persoane acționând concertat în raport cu BC „Moldindconbank" S.A. au achiziționat și dețin o cotă substanțială în capitalul social al băncii, în mărime de 63.89 la sută, fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM, încălcând astfel prevederile Legii instituțiilor financiare. Ca urmare, exercițiul unor drepturi ale acestor acționari a fost suspendat din data de 20 octombrie 2016. Conform prevederilor Legii instituțiilor financiare, acționarii urmează să înstrăineze în termenul prevăzut de legislație acțiunile aferente cotei substanțiale achiziționate fără permisiunea prealabilă a Băncii Naționale.

Ulterior, Banca Națională a suspendat din 20 octombrie 2016 mandatele unor membri ai organelor de conducere ale BC „Moldindconbank" S.A. și a desemnat administratori temporari cu competențele Consiliului și ale președintelui Comitetului de conducere al băncii. Ulterior, la 19 ianuarie 2017, BNM a prelungit pe o perioadă de trei luni mandatele administratorilor temporari ai BC „Moldindconbank" S.A. (cu excepția mandatului dlui Nicolae Dorin, președinte al Asociației Băncilor din Moldova, al cărui termen pentru cumularea funcției de administrator temporar a expirat și nu poate fi prelungit).

Totodată, BNM a aprobat compania de audit care va efectua evaluarea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii la BC „Moldindconbank" S.A.. Raportul menționat urmează a fi prezentat Băncii Naționale a Moldovei în a doua jumătate a lunii februarie a anului 2017.

E de menționat că după aplicarea regimului de intervenție timpurie, situația privind lichiditatea BC „Moldindconbank" S.A. rămîne în continuare una stabilă, fără retrageri semnificative anticipate a depozitelor.

În vederea restabilirii guvernanței corporative și completării Consiliului de Administrație al B.C. „VICTORIABANK" S.A., BNM a solicitat organizarea adunării generale extraordinare a acționarilor și urgentarea depunerii dosarelor candidaților. Astfel, Banca Națională a confirmat 2 persoane pentru exercitarea funcției de membru al Consiliului de Administrație și începînd cu 14.10.2016 Consiliului de Administrație în noua sa componență a devenit funcțional. Totodată e de menționat că în cadrul supravegherii intensive BNM acordă o atenție mai sporită clasificării activelor cît și transparenței acționarilor. În acest scop BNM a inițiat procedura de evaluare a acționarilor ce dețin cote substanțiale în capitalul B.C. „VICTORIABANK" S.A..

Situația financiară a sectorului bancar și conformarea cu reglementările prudențiale

La 31.12.2016, situația din sectorul bancar, reflectată în baza rapoartelor prezentate de către băncile licențiate conform legislației în vigoare, a înregistrat următoarele tendințe:

Activele totale au constituit 73.0 mlrd. lei, majorîndu-se comparativ cu finele anului precedent cu 6.0 la sută (4.2 mlrd. lei).

La 31.12.2016, portofoliul de credite brut a constituit 47.7 la sută în totalul activelor sau 34.8 mlrd. lei, micșorându-se pe parcursul anului 2016 cu 9.0 la sută. De asemenea, s-a redus și volumul total al creditelor noi acordate cu 12.8 la sută faţă de perioada similară a anului precedent. Micșorarea este cauzată preponderent de lipsa cererii la credite, precum și de abordarea mai prudentă aplicată de bănci față de potențialii debitori. Astfel, băncile au majorat investițiile în valori mobiliare (certificatele Băncii Naționale și valorile mobiliare de stat) de 2.2 ori, constituind 15.3 la sută din totalul activelor.

Restul activelor, care constituie 37 la sută, băncile le dețin în conturile deschise la Banca Națională, în alte bănci, în numerar ș.a.

Pe parcursul anului 2016, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor a crescut cu 6.4 p.p. față de finele anului precedent, constituind pe sector 16.3 la sută la 31.12.2016. Indicatorul menționat variază de la o bancă la alta, valoarea cea mai mare alcătuind 33.8 la sută.

Cele mai mari dinamici ascendente ale creditelor neperformante au fost înregistrate de băncile aflate sub supraveghere intensivă (specială), inclusiv ca urmare a cerințelor emise de către Banca Națională a Moldovei privind reclasificarea creditelor, pornind de la abordarea prudențială aplicată de BNM, aceste credite fiind acordate anterior instituirii de către BNM a supravegherii intensive (speciale).

Aferent limitei prudențiale privind expunerea maximală de 15 la sută, e de menționat că urmare a eforturilor depuse de către Banca Națională a Moldovei, BC „Moldindconbank" S.A a întreprins un șir de măsuri de remediere și la 31.12.2016 s-a conformat prevederilor Regulamentului cu privire la expunerile mari. Totodată, potrivit planului de măsuri prezentat de către BC „Victoriabank" S.A., banca va întreprinde măsuri necesare în vederea conformării expunerilor mari până la finele lunii februarie 2017 .

Nivelul înalt al indicatorului suficienței capitalului ponderat la risc a permis băncilor absorbirea pierderilor legate de înrăutățirea calității creditelor. În același timp, în vederea evitării riscul insuficienței capitalului pentru acoperirea potențialelor pierderi în cazul deteriorării în continuare a calității activelor, Banca Națională a Moldovei în calitate de autoritate de supraveghere, a solicitat băncilor revizuirea politicilor și strategiilor în vederea monitorizării și gestionării eficiente a nivelului creditelor neperformante și fortificării capitalului. În prezent aceste politici/strategii remise în adresa BNM se află în proces de examinare.

Media suficienţei capitalului ponderat la risc a constituit 30.3 la sută, în creștere cu 4.0 p.p. comparativ cu finele anului precedent, indicator respectat de toate băncile (limita pentru fiecare bancă ≥16 la sută), variind între 22.6 la sută și 121.3 la sută.

Capitalul de gradul I a constituit 9.4 mlrd. lei și pe parcursul anului 2016 a înregistrat o creștere de 4.8 la sută (0.4 mlrd. lei). Creșterea capitalului de gradul I a fost generată în principal de obținerea profitului în valoare de 1.5 mlrd. lei. Totodată, mărimea capitalului a fost influențată negativ de reclasificarea creditelor (majorarea provizioanelor cu 41.7 la sută sau 723.0 mil. lei).

Luând în considerație că capitalul reprezintă sursa principală de acoperire a pierderilor survenite în cazul

materializării riscurilor, Banca Națională anterior a solicitat băncilor adoptarea unei politici mai prudente și conservative referitor la distribuirea dividendelor.

Astfel, în scopul consolidării capitalului băncilor, Banca Națională a inițiat unele modificări la Regulamentul cu privire la suficiența capitalului ponderat la risc, ce țin nemijlocit de redirecționarea profitului înregistrat în anii precedenți exclusiv pentru majorarea capitalului.

E de menționat că doar băncile bine capitalizate sunt capabile să absoarbă toate riscurile ce pot surveni/materializa și participa activ la finanțarea întregii economii.

La 31.12.2016, profitul aferent exercițiului a însumat 1.5 mlrd. lei. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, profitul s-a majorat cu 28.2 la sută, în cea mai mare parte, din contul majorării veniturilor din dobânzi cu 13.9 la sută. Concomitent, veniturile neaferente dobânzilor s-au micșorat cu 9.5 la sută.

Rentabilitatea activelor şi rentabilitatea capitalului la 31.12.2016 au constituit 2.0 la sută şi respectiv 11.9 la sută (în creştere cu 0.3 şi 1.8 p.p. respectiv).

Băncile au menținut indicatorii lichidității la un nivel înalt. Astfel, valoarea indicatorului lichidităţii pe termen lung (principiul I al lichidităţii) a constituit 0.6, fiind practic la același nivel cu finele anului precedent. Lichiditatea curentă pe sector (principiul II al lichidităţii) s-a majorat cu 7.5 p.p., constituind 49.2 la sută. E de menționat că cea mai mare creștere în structura activelor lichide pe parcursul anului 2016 a fost înregistrată la valorile mobiliare lichide, cu 129.8 la sută.

Soldul depozitelor, conform rapoartelor prudenţiale la 31.12.2016, a crescut cu 9.2 la sută în perioada de referință, constituind 54.8 mlrd. lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 68.8 la sută din total depozite, depozitele persoanelor juridice – 31.0 la sută și depozitele băncilor – 0.4 la sută). Cel mai mare impact asupra majorării depozitelor au avut-o depozitele persoanelor fizice care au crescut cu 2.7 mlrd. lei (7.6 la sută), ceea ce denotă menținerea credibilității sectorului bancar autohton. Concomitent, soldul depozitelor persoanelor juridice a crescut cu 2.0 mlrd. lei (13.2 la sută).

Dezvoltarea cadrului legislativ și armonizarea acestuia cadrului UE

Pe parcursul anului 2016 s-au aprobat un șir de Legi cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative care includ modificări și completări la Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995. Modificările și completările în cauză urmăresc fortificarea cadrului legal național privind ridicarea nivelului transparenței și calității acționariatului bancar, stabilirea cadrului de administrare a activității băncilor, inclusiv administrarea riscurilor în funcție de specificul și complexitatea fiecărei bănci, stabilirea regimului de funcționare a filialelor băncilor străine pe piața autohtonă, precum și prevederi ce țin de tranzacțiile cu funcționarii băncii și cu persoanele afiliate acesteia, etc.

În contextul aducerii în concordanță cu ultimele modificări la Legea instituţiilor financiare a fost inițiat procesul de elaborare și modificare a actelor normative, care derulează conform planului de activitate.

În acest sens, este în derulare Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naţionale a Moldovei cu privire la aprobarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, care este la etapa de consultare publică. Respectiv, acest proiect include prevederi aferente dezvoltării în bănci a unui cadru de administrare, care ar creea premise pentru desfăşurarea activităţii băncilor în condiţii de eficienţă şi eficacitate fără ca acestea să se implice în riscuri excesive.

Concomitent, pe parcursul anului 2016 a fost aprobată Legea privind redresarea și rezoluția băncilor și Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare. Ambele acte legislative au fost elaborate cu suportul FMI și se bazează pe standarde internaționale în domeniu.

În anul 2017, odată cu încheierea proiectului Twinning aferent consolidării capacității BNM în domeniul reglementării și supravegherii bancare finanțat de UE în contextul prevederilor Directivei 2013/36/EU și Regulamentului 575/2013 (CRD IV) al cărui beneficiar este Banca Națională a Moldovei, va fi încheiată și activitatea de elaborare a cadrului legislativ nou în domeniul financiar-bancar.

Intrarea în vigoare a Legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții, care este planificată pentru sfârșitul anului 2017 și, ulterior intrarea în vigoarea a cadrului normativ secundar de implementare a dispozițiilor acesteia, va consacra trecerea de la aplicarea standardelor internaționale Basel I la ultimele standarde în domeniul – Basel III. Totodată, odată cu promovarea și intrarea în vigoare a noului cadru legislativ, vor fi respectate întocmai termenele și condițiile impuse prin Acordul de Asociere RM – UE.

Vezi și

Tag-uri
depozite [1]
credite [2]
statistica [3]
capitalul [4]
activele [5]
lichiditatea [6]
soldul creditelor [7]
profitul băncilor [8]
banca [9]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/situatia-financiara-sectorului-bancar-anul-2016

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=depozite [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=credite [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=statistica [4] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=capitalul [5] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=activele [6] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=lichiditatea [7] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=soldul creditelor [8] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=profitul băncilor [9] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=banca